

Indsiget.

Jeg sidder her i min california camper på stranden i blæsevej. Det suser derude, og inde i mit hoved svæver tankerne rundt. De kan ikke finde ro og falde på plads, for jeg ved hverken ud eller ind. Mit sind er i uafbrudt forvirring over alt det der sker hele tiden. Jeg er bange fordi jeg ikke ved hvordan, jeg skal takle det hele. Rundt omkring mig svirrer ordene fra alle sider. Ordene fra alle de mennesker, som hele tiden siger noget. Det er meningene som brydes og stemmerne som højrosten prøver at overbevise hinanden om rigtigheden i det de siger. Sådan går snakken, om det er i FNs sikkerhedsråd eller radio 24/7. Jeg er ved at blive tosset. Udenfor blæser det. Grenene fra det store træ svajer i vinden. Nu og da knækker der en af og falder ned på sandet ved siden af bilen med et smæld. Jeg håber ikke de rammer bilens tag og laver buler der. Så tænker jeg på, hvem i hulen jeg selv er i al denne støj. Og så ser jeg lige pludselig, at al støjen stammer fra mig selv. Det hele er inde i mit hoved, som jeg sagde før. Jeg tror, at det er noget som foregår udenfor, og at jeg er en tilskuere til det hele, men sådan forholder det sig slet ikke. I samme øjeblik, jeg kaster mig ud i den iskolde bølge, holder støjen op, og alt bliver stille. Det er mig selv, som er skyld i det hele. Jeg må holde op, indser jeg. Jeg indser, at hvis jeg piller alt mit nedarvede stof, alt det som udgør mit jeg ud af historien. Ud af historien om mig. Mit sprog, min kultur, mine meninger og hele min opbringning. Alt det jeg er blevet af denne verden og i denne verden, så er der kun tilbage en biologisk enhed, som ikke adskiller sig fra andre biologiske enheder. Men hvordan gør jeg det? Hvordan holder jeg op? Holder op med at tænke og tale i en uendelighed til ingen verdens nytte. Hvordan gør jeg det? Hvordan holder jeg op med at prøve på at rette op på de skader, jeg selv har forvoldt. Hvordan holder jeg op med at være den jeg er? Denne grådige superintelligente abe, som vi kalder homo sapiens, og som er mig. Og som lige nu er i gang med at save den gren, den sidder på, over. Det er jo tydeligt. Det behøver vi ikke gå nærmere ind på. Isen smelter golfstrømmen bryder sammen arterne udrykkes o.s.v. Tænk at hele verdens skæbne afhænger om to mænd er gode venner eller uvenner. (Trump/Putin) Det er absurd. Og magtesløsheden breder sig samtidig med at fordummelsesmekanismerne øges. Pis pis pis det hele! Og så er det jeg spørger: hvornår holder det op? Og så er det jeg svarer: Det holder op, når jeg holder op. Når den superintelligente grådige abe holder op med at være grådig og nøjes med at være superintelligent. Men hvornår er det? Hvis jeg ønsker at det skal holde op, så må jeg den superintelligente abe indse, at den ikke selv kan holde op. At opholdet først sker, når den indser dette. Når min grådighed efter at det skal holde op, holder op!

Vi må gøre noget, siger de allesammen. Send 150 kr til Syrien o.s.v. Alle spørger, hvad de kan gøre. Og gøre indebærer handling. Noget man, den grådige abe grådigt gør. Om det så er den bedste, smukkeste og mest empatiske handling, så er det stadig en gøren.

Men hvad skal vi så gøre? Er spørgsmålet. Og svaret er, at det netop er gøren der opretholder tingenes tilstand med stadig tættere oversavning af den gren vi alle sidder på. Så simpelt og så svært at indse. At indse al værens sammenhæng og give sig ind under dette, skulle vel være muligt for en superintelligent abe som mig. At indse, at der ikke er noget at gøre, er at handle i fuld overensstemmelse med det nuværende. Uden hensigt med fuld insigt. Kan det lade sig gøre? Forkert spørgsmål. Ser man det? Ja det er spørgsmålet.

Så rammer en tyk grenkævl bilens tag. Jeg får et shock. Og ud af shocket vokser et nærvær, jeg ikke har kendt til før. Måske kommer det hele af sig selv. Måske er virkningen årsag og årsagen virkning. Måske er det hele slet ikke så slemt som det ser ud. Lettet starter jeg bilen og kører hjem. Uden at have gjort en skid.

Hensigt.

Hvad er det, vi har så travlt med? Hvad er det, vi skal nå? Vi har det hele, ikke? Det eneste der mangler, er at fordele goderne ordentligt og så se at passe lidt bedre på vores planet, end vi har gjort indtil nu. Og så selvfølgelig holde op med at bekrige hinanden. Det er måske det allervigtigste. At vi bliver enige om det hele. Hvad vi jo egentlig er i forvejen, idet vi jo i enig flok allesammen befinder os på dette sted her, ikke? Såre simpelt. Hvorfor er det så så svært at få det hele til at hænge sammen? Og der er vi igen tilbage ved udgangspunktet, hvor min tese er, at det hele faktisk hænger ganske godt sammen, og at det er os selv, dvs mig, der splitter det ad. Tilbage til den superintelligente abe, som er mig. Hvem er jeg egentlig? Nu har jeg levet her i 76 år og set utallige forsøg på at nå til en fredelig løsning på alle vore problemer. Jeg har set skolereformer og ungdomsoprør. Forenede nationer og GreenPeace og hvad ved jeg af velmente forsøg på at stoppe vanviddet, og lige lidt er det lykkedes. Det er faktisk bare blevet værre år for år. Jeg har personligt deltaget i møder og forsamlinger, hvor beslutninger er taget, som derefter er blevet ført ud i livet, uden at det på nogen måde har bremset vores fælles misære. Det eneste der har forhindret ragnarok i stor skala er modparternes gensidige angst for hinanden. Under dække af atomparaplyen er vi bare fortsat med at rage til os og vandalisere alt det som er grunlaget for vores ophold her. Det ser sort ud, ikke?

Så er der nogen, der mener at det alligevel går fremad. At vi trods alle vanskelighederne alligevel er ved at grave os fri og på vej op i lyset. Det er det lysegrønne håb, som skinner os i møde med fortryllende og lokkende skønhed. Det der driver soldaten i krig. Det er håbet om en bedre verden, som udspiller sig overalt, hvor ideologier og religion har fået fodfæste. Det har drevet folkemasser direkte i afgrunden lige så længe som mennesket har eksisteret. Og det gør det stadig.

Så hvad så? Vi er tilbage ved hovedspørgsmålet. Hvad i hele hule helvede stiller vi op? Forstår vi overhovedet noget af det hele? Eller er vi i bund og grund totalt galt afmarcheret? Er udgangspunktet forkert? Er det os selv. Er det mig, der på een eller anden måde ikke har fattet en skid af det hele? Ser sådan ud. Og så er vi tilbage ved kævlen som ramte min bil. Hvad var det der skete? Der skete lige præcis ikke noget. Det var det der skete, og det var det der fik noget helt andet til at ske.

Sådan er det. Det er meget mærkeligt, men det påviser på en eller anden måde, hvorledes vi overordnet ikke har meget at skulle have sagt. Når lynet slår ned, så slår det ned uanset. Men når vi begynder at bestemme hvor og hvornår det skal slå ned, så går det galt. Så rører vi ved nogle fundamentale mekanismer, hvor sådanne ting som den frie vilje bliver udfordret. Jeg tror, at jeg kan gøre noget for at verden bliver bedre, og så bliver den alligevel værre. Det er ligesom de gitterlåger der er ind til zoologisk have fra Frederiksbergsiden. Man kan kun gå frem. Så snart man forsøger at gå baglæns, bliver man bremset. Det er først, når man står helt stille, at der ikke sker noget. Når man står helt stille, sker det som skal ske. Men det er ikke noget man selv bestemmer. Lige så snart man rør på sig. D.v.s. Lige så snart man forsøger at ændre på tingene ved at "gøre" noget, så træder man ind på arenaen og ændrer på billedet. Det betyder selvfølgelig ikke, at man bliver handlingslammet. Snarere tværtimod. Man bliver yderst energisk og præcis, fordi man ikke hele tiden bliver forstyrret af målsøgende adfærd. Når jeg f.eks. skal lave en tand, så begynder jeg ikke straks at se et eller andet færdigt resultat. Nej jeg dykker ned i detaillen og løser opgaven lidt efter lidt. Hvis jeg hele tiden skulle have øje for den færdige præstation, og for hvor hurtigt den kunne fremkomme, ville det samspil mellem mine sanser og min motorik, som er forudsætningen for det færdige resultat blive i høj grad forstyrret. Alle ved det. Hvis målet optager hele handlingen, bliver

resultatet ofte derefter, nemlig dårligt. Og det er det jeg mener med at "gøre" Vi har så travlt med at "gøre noget" at vi helt glemmer, hvad vi gør. Giver det nogen mening?

Jeg er så træt af alle disse velmenende forsøg, som alle går i vasken. Politikerne er de værste, men de er jo kun exponent for folks almindelige holdning. Så i det store og hele går det ad helvede til. Og det vil det gøre lige så længe, man tror man kan tænke sig til nogetsomhelst. Tanken er en praktisk huskebog, som gør at vi kan bevæge os rundt i tilværelsen og så heller ikke mere. Når tanken bliver bestemmende for vore handlinger og vi tror vi kan tænke os til det hele, så smutter det. Så knækker filmen, og så står vi, hvor vi står lige nu i et allerhelvedes morads af smerte, død og ødelæggelse. Beklaget, men sådan er det. Se det eller lad være. Det er op til enhver, at bestemme sin skæbne og dermed vores allesammens skæbne. Hvad mere kan jeg sige. Næppe nogetsomhelst.